

Handreiking functiekaart Gemeente Eemnes

Inhoudsopgave

1. Algemeen	3
Generiek beleid.....	3
2. Functiekaart	3
Werking van de functiekaart.....	3
Drie voorbeelden	4
Melden.....	5
3 Voorwaarden voor het opstellen van een functiekaart	5
Bodemkwaliteit.....	6
Bijlage A: Wetgeving	7
Besluit bodemkwaliteit.....	7
Regeling bodemkwaliteit.....	7
Bijlage J, behorende bij artikel 4.9.2 (bldz. 39).....	7
Toelichting bij de Regeling bodemkwaliteit.....	8
Handreiking Besluit bodemkwaliteit	9
Milieuhygiënische verklaring	9
Bijlage B: Begrippenlijst	10

1. Algemeen

Het Besluit bodemkwaliteit (besluit) vervangt onder meer het Bouwstoffenbesluit. Op 1 januari 2008 is het besluit in werking getreden voor de toepassing van grond en baggerspecie in oppervlaktewater. Vanaf 1 juli 2008 is het besluit ook van kracht voor bouwstoffen en voor het toepassen van grond en baggerspecie op landbodems

Een belangrijke aanleiding om de regels te herzien was de versnippering van de bestaande regels en de wens van de lokale overheden om de bodemkwaliteit beter te laten aansluiten op gebruiksfunctie.

De grootste verandering is dat gemeenten en waterschappen zelf normen kunnen vaststellen die aansluiten bij de kwaliteit en functie van de bodem ter plaatse en de gewenste ontwikkeling van een bepaald gebied. Stelt de lokale bodembeheerder geen beleid vast voor een specifiek gebied, dan gelden de generieke normen van het besluit.

Generiek beleid

Wanneer een lokale overheid geen gebiedsspecifiek beleid maakt, geldt automatisch het generieke kader. Uitgangspunt hierbij is dat de kwaliteit moet aansluiten bij de functie van de bodem én dat de lokale bodemkwaliteit niet mag verslechteren.

Uit het onderzoek "Implementatie Besluit bodemkwaliteit binnen het Gewest Eemland" blijkt dat de gewest gemeenten kunnen volstaan met het generieke beleid. Dientengevolge gelden de generieke normen zoals opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit.

Een functieklassenkaart is verplicht, de bodemkwaliteitskaart is een keuzeoptie. Grond en baggerspecie die voldoen aan de kwaliteits- en functieklassen van de ontvangende bodem mogen worden toegepast (geen functietoets bij waterbodems).

2. Functiekaart

Een functiekaart is een kaart met de bodemfunctieklassen die de ligging aangeeft van:

- Gebieden met de bodemfunctieklasse wonen.
- Gebieden met de bodemfunctieklasse industrie.

Overige gebieden, zoals landbouw- en natuurgebieden, worden niet ingetekend.

Bij het opstellen van de functiekaart worden de bodemfunctieklassen direct afgeleid van de bodemfuncties zoals die zijn vastgelegd in het bestemmingsplan.

Werking van de functiekaart.

functieklasse

De functiekaart kent de klassen wonen en industrie. De overige gebieden moeten voldoen aan de achtergrondwaarde.

Wat wordt hiermee bedoeld.

Bij bepaalde functies van de bodem hoort een minimaal beschermingsniveau. Deze grenzen zijn vertaald in de bodemfunctieklassen wonen en industrie.

De achtergrondwaarde is de grens voor schone grond.

Voldoet de grond aan de klasse wonen dan is deze licht verontreinigd

Voldoet de grond aan de klasse industrie dan is deze matig verontreinigd.

Als de grond niet aan de klasse industrie voldoet dan is deze niet toepasbaar.

bodemkwaliteit

Vanuit het stand still beginsel mag de bodem niet verontreinigd worden. Oftewel de kwaliteit van de bodem dient bekend te zijn. Is dat niet vastgelegd in een bodemkwaliteitskaart dan moet dat via een onderzoek vastgesteld worden.

De uitkomst van dat onderzoek wordt opnieuw vertaald in de klassen wonen of industrie, danwel de bodem voldoet aan de achtergrondwaarde.

Vrijkomende grond

Indien men grond wil toepassen dan moet deze zijn voorzien van een kwaliteitsverklaring. Deze kwaliteitsverklaring kent dezelfde kwalificatie als hierboven genoemd. Oftewel de grond wordt bestempeld als zijnde voldoet aan de achtergrondwaarde, valt in de klasse wonen, industrie of is niet toepasbaar.

Grondverzet

Wanneer men de grond elders als bodem wilt gaan toepassen toetst men aan zowel de bodemfunctieklasse als de bodemkwaliteit. De schoonste geldt.

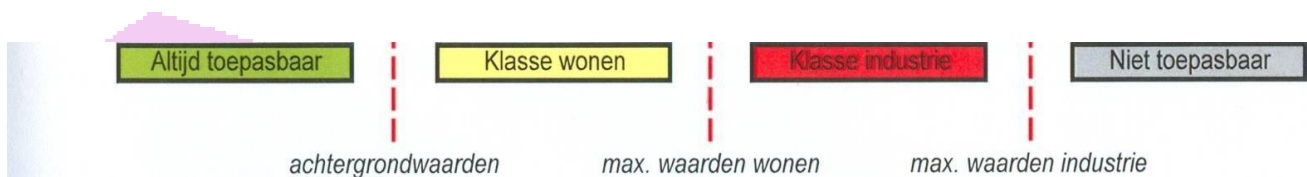
Drie voorbeelden

Als de vrijkomende grond voldoet aan de achtergrondwaarde, dan kan deze als schoon worden bestempeld en is deze vrij toepasbaar. Een toets is dan niet meer noodzakelijk

Indien de vrijkomende grond voldoet aan de functieklasse wonen, dan kan deze worden toegepast in de gebieden die de functieklassen wonen en industrie kent. Vervolgens dient men nog de onderliggende bodem te laten onderzoeken. Als daar uitkomt dat deze voldoet aan de klasse wonen of industrie dan is het grondverzet toegestaan. Daarentegen als daaruit blijkt dat de onderliggende bodem voldoet aan de achtergrondwaarde dan is het grondverzet niet toegestaan.

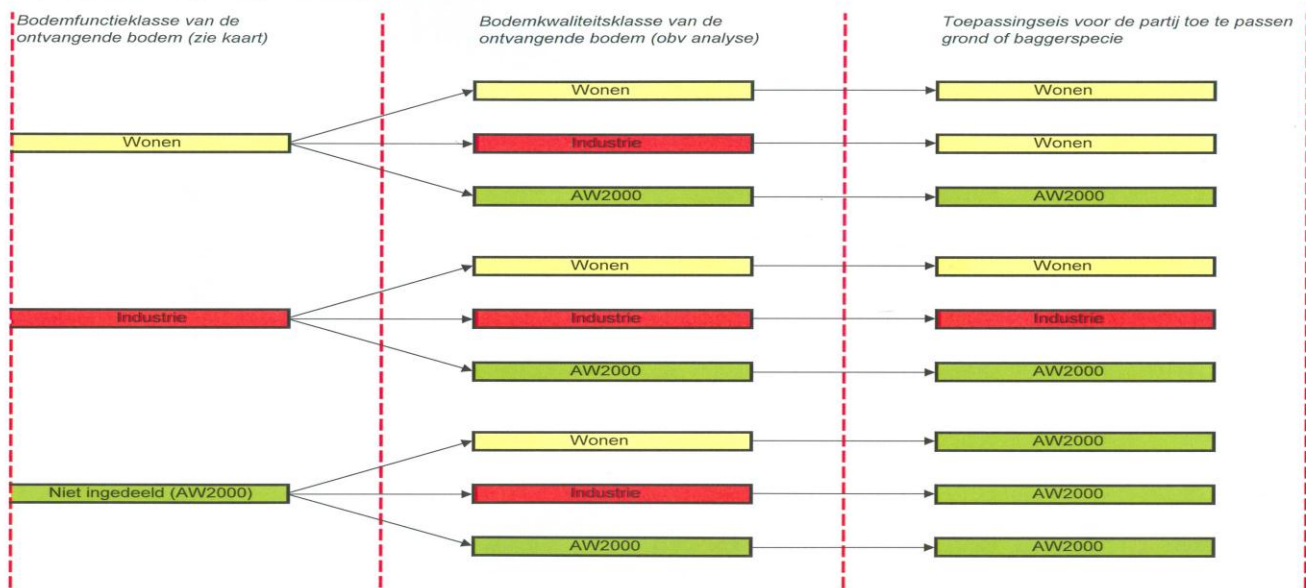
Indien de vrijkomende grond voldoet aan de klasse industrie kan deze alleen worden toegepast in een gebied met als functie industrie en waar na onderzoek blijkt dat de kwaliteit van de bodem tevens in de klasse industrie valt.

In de onderstaande figuur is de normstelling schematisch weergegeven

In het figuur op de volgende pagina is aangegeven hoe de dubbele toetsing in de praktijk werkt. Nadat van de ontvangende bodem duidelijk is wat de bodemfunctieklasse is en de bodemkwaliteitsklasse is, is uit het schema de toepassingseis (= de strengste eis) voor de toe te passen grond of baggerspecie af te lezen. Aan deze bodemkwaliteitsklasse moet de toe te passen partij grond of baggerspecie voldoen.

Bepaling van de toepassingseis in het generiek kader.

Melden

Alle toepassingen van grond en baggerspecie moeten centraal worden gemeld door degene die grond of baggerspecie gaat toepassen.

De toepasser moet dit ten minste vijf werkdagen van te voren melden via het Meldpunt bodemkwaliteit. (www.meldpuntbodemkwaliteit.senternovem.nl)

De meldingsplicht geldt niet voor:

- de toepassing van grond of baggerspecie door particulieren;
- het toepassen van grond of baggerspecie binnen een landbouwbedrijf als de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot dat landbouwbedrijf behorend perceel grond waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel grond waar de grond of baggerspecie wordt toegepast;
- het verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen;
- het toepassen van schone grond en baggerspecie in hoeveelheden kleiner dan 50 m³. Voor het toepassen van schone grond en baggerspecie in hoeveelheden vanaf 50 m³ moet eenmalig de toepassingslocatie worden gemeld.

3 Voorwaarden voor het opstellen van een functiekaart

Bij het maken van de kaart wordt gebruik gemaakt van bestemmingsplannen en bodemkwaliteitskaarten. Uitgangspunt bij de indeling in bodemfunctieklassen, is dat de klasse die wordt toegekend aan een gebied overeenkomt met de gevoeligste bodemfunctie binnen het betreffende gebied. Bovendien wordt er rekening gehouden met de mate van blootstelling van de mens en de mate van bescherming van het ecosysteem. Voor de gebieden, die niet in een bodemfunctieklasse wonen of industrie zijn ingedeeld, moet de kwaliteit van toe te passen grond en baggerspecie altijd voldoen aan de Achtergrondwaarden (AW2000).

Een kaart met bodemfunctieklassen is nodig om als toepasser in het generieke beleid te bepalen aan welke bodemfunctieklasse de kwaliteit van de toe te passen grond of baggerspecie moet worden getoetst. De functiekaart wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Hoe de kaart met

bodemfunctieklassen opgesteld wordt is vastgelegd in een richtlijn. Deze richtlijn is opgenomen in bijlage J van de Regeling bodemkwaliteit. (zie bijlage B)

Bodemkwaliteit

In het generieke kader mag alleen grond en baggerspecie worden toegepast van dezelfde of een betere kwaliteitsklasse dan de ontvangende (water)bodem. Hierbij geldt voor toepassing op landbodem dat de maximale waarden voor de kwaliteitsklasse industrie niet mag worden overschrijden. De bodemkwaliteit wordt ingedeeld in de klasse wonen en industrie. De kwaliteit van de bodem geeft een maat voor de kwaliteit van de toe te passen grond

Bijlage A: Wetgeving

Besluit bodemkwaliteit

Artikel 55

1. Burgemeester en wethouders leggen uiterlijk een half jaar na inwerkingtreding van dit besluit op een kaart de bodemfunctieklassen, zijn de industrie of wonen, van het gebied binnen een gemeente, waarop of waarin de grond of baggerspecie zal worden toegepast, vast.
2. Bij regeling van Onze Ministers worden voor de bodemfunctieklassen, bedoeld in het eerste lid, maximale waarden vastgesteld.
3. Bij regeling van Onze Ministers worden de eisen vastgesteld waaraan de kaart, bedoeld in het eerste lid, moet voldoen.
4. Indien geen kaart is vastgesteld als bedoeld in het eerste lid, kan alleen grond of baggerspecie worden toegepast, die de achtergrondwaarden niet overschrijdt.
5. Dit artikel is niet van toepassing op het toepassen van grond of baggerspecie in oppervlaktewateren.

Regeling bodemkwaliteit

Afdeling 3. Generiek toetsingskader voor de algemene toepassing

Paragraaf 4.9. Bodemfunctieklassen voor de toepassing op of in de bodem.

Artikel 4.9.1. Maximale waarden bodemfunctieklassen

De maximale waarden voor de bodemfunctieklassen wonen en industrie zijn opgenomen in tabel 1 van bijlage B.

Artikel 4.9.2. Vastleggen bodemfunctieklassen

1. Bodembeheergebieden met de bodemfuncties, genoemd in artikel 4.7.1, onder a, b en f, worden ingedeeld in de bodemfunctieklasse wonen.
2. Bodembeheergebieden met de bodemfuncties, genoemd in artikel 4.7.1, derde lid, onder g, worden ingedeeld in de bodemfunctieklasse industrie.
3. De eisen, bedoeld in artikel 55, derde lid, van het besluit, zijn opgenomen in bijlage J.

Artikel 4.7.1. Bodemfuncties

De bodemfuncties worden als volgt ingedeeld:

- a. wonen met tuin;
- b. plaatsen waar kinderen spelen;
  - i. met een gemiddelde ecologische waarde;
  - ii. met weinig ecologische waarde.
- c. moestuinen en volkstuinten:
  - i. grote moestuinen: grote stads- en dorpstuinen en boerderijtuinen met een grote hoeveelheid gewasteelt;
  - ii. Kleinere moestuinen: grote stads- en dorpstuinen met een redelijke hoeveelheid gewasteelt.
- d. landbouw;
- e. natuur;
- f. groen met natuurwaarden;
- g. ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie:
  - i. nagenoeg geheel verhard;
  - ii. Niet nagenoeg geheel verhard.

Bijlage J, behorende bij artikel 4.9.2 (bldz. 39)

Richtlijn opstellen kaarten bodemfunctieklassen

De functiekaart geeft de ligging aan van :

- Gebieden met de bodemfunctieklassen wonen;
- Gebieden met de bodemfunctieklasse industrie;
- Overige gebieden, welke niet in een bodemfunctieklasse zijn ingedeeld.

Uitgangspunt van de wijze van indeling is dat de bodemfunctieklasse die wordt toegekend aan een gebied overeenkomt met de gevoeligste bodemfunctie(klasse) binnen het betreffende gebied. De gevoeligheid van de bodemfunctieklassen en bodemfuncties ten opzichte van elkaar is weergegeven in onderstaande tabel.

Bodemfunctie(klasse)	Gevoeliger bodemfunctieklasse	Gevoeliger bodemfuncties
Industrie	Wonen	Moestuinen en volkstuinen, landbouw, natuur
Wonen	-	Moestuinen en volkstuinen, landbouw, natuur
Moestuinen en volkstuinen, landbouw, natuur	-	

Opstellen kaart bodemfunctieklassen bij beschikbaarheid bodemkwaliteitskaart

Zie Regeling bodemkwaliteit

Opstellen kaart bodemfunctieklassen zonder bodemkwaliteitskaart

Indien er geen bodemkwaliteitskaart is, worden de bodemfunctieklassen direct afgeleid van het actuele bodemgebruik, de bodemfuncties zoals die zijn vastgesteld in het bestemmingsplan of een voorbereidingsbesluit op grond van de Wet ruimtelijke ordening.

Bij de indeling in bodemfunctieklassen geldt als uitgangspunt dat de bodemfunctieklasse die wordt toegekend aan een gebied overeen komt met de gevoeligste bodemfunctie(klasse) binnen het betreffende gebied.

Toelichting bij de Regeling bodemkwaliteit

Tabel relatie bodemfuncties, bodemfunctieklassen en functiebenamingen in bestemmingsplannen

Bodemfunctieklasse	Mate van blootstelling mens Mate bescherming ecosysteem	Landelijk vastgestelde bodemfuncties	Additionele toelichting landelijk vastgestelde bodemfuncties	Mogelijke functies in bestemmingsplan
Geen (voldoen aan Achtergrondwaarde)	Veel bodemcontact en veel gewasconsumptie Hoge bescherming ecosysteem	Moestuinen/volkstuinen Landbouw Natuur	Ook b.v. ecologisch waardevolle dijklichamen en spoordijken of ecologisch waardevolle delen van grote bedrijventerreinen	Volkstuinen Agrarische doeleinden Natuurdoeleinden Alle functies bij de bodemfunctieklassen Wonen en Industrie
Wonen	Veel bodemcontact en enige gewasconsumptie Gemiddelde bescherming ecosysteem	Wonen met tuin Plaatsen waar kinderen spelen Groen met natuurwaarden	O.a. groene gebieden met een zekere ecologische waarde, b.v. bepaalde sport- en recreatierreinen en bepaalde stadsparken, dijken en brede bermen, groene kantorenlocaties	Speelplaats Tuin Alle bestemmingsplanfuncties als genoemd bij de bodemfunctieklasse Industrie
Industrie	Weinig bodemcontact en geen gewasconsumptie Matige bescherming ecosysteem	Ander groen, bebouwing, infrastructuur en industrie	O.a. 'eenvoudig' siergroen in openbaar gebied, bepaalde sport- en recreatierreinen en bepaalde stadsparken. Ook dichtbebouwd stedelijk gebied zonder tuinen.	Woondoeleinden Centrumdoeleinden Recreatiedoeleinden Verkeersdoeleinden Openbaar groen Sportterrein Maatschappelijke doeleinden Groenvoorzieningen Industrie Handelsdoeleinden Bedrijfsdoeleinden Kantoordoeleinden Parkeerdoeleinden

Handreiking Besluit bodemkwaliteit

Milieuhygiënische verklaring

Het besluit kent de volgende verklaringen:

1. partijkeuring
2. erkende kwaliteitsverklaring
3. fabrikant eigen verklaring
4. (water)bodemonderzoek
5. (water)bodemkwaliteitskaart

Ad.4 (water)bodemonderzoek

Bodemonderzoeken die voldoen aan bepaalde onderzoeksstrategieën van de NEN 5740 zijn toegestaan als milieuhygiënische verklaring op grond van het Besluit. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de bodemkwaliteit op een bepaalde locatie en de kwaliteit van een partij toe te passen grond

Toe te passen grond

De volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 zijn toegestaan:

- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodem;
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of sprake is van schone bodem op grootschalige locaties;
- onderzoeksstrategie voor de partijkeuring van niet-schone grond uit diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigde stof.

Deze onderzoeksstrategieën gaan uit van een monsternamenintensiteit die in een zelfde orde van grootte ligt als bij de partijkeuring en de erkende kwaliteitsverklaringen.

Bodemkwaliteit op een bepaalde locatie

De volgende onderzoeksstrategieën uit de NEN 5740 zijn toegestaan:

- onderzoeksstrategie voor een onverdachte locatie;
- onderzoeksstrategie voor een grootschalig onverdachte locatie;
- onderzoeksstrategie bij een onbekende bodembelasting;
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of er sprake is van schone bodem;
- onderzoeksstrategie voor de toetsing of er sprake is van een schone bodem op grootschalige locaties;
- onderzoeksstrategie voor de partijkeuring van niet-schone grond uit diffuus belast gebied met een heterogene verdeling van de verontreinigde stof.

Bijlage B:**Begrippenlijst**

Achtergrondwaarden	Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde gehalten aan chemische stoffen voor een goede bodemkwaliteit, waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen.
Bodemfuncties	Gebruik van de bodem, niet zijnde de bodem, onder oppervlaktewater, zoals dat is vastgesteld door de gemeenteraad, overeenkomstig een regeling van Onze Ministers vastgestelde indeling.
Bodemfunctieklassen	Bij regeling van Onze Ministers vastgestelde indeling van bodemfuncties in de categorieën industrie of wonen en daarbij horende vastgestelde maximale waarden.
Bodemfunctieklassenkaart	Kaart waarop vastgelegd de bodemfunctieklassen, zijnde wonen of industrie, van het gebied binnen de gemeente, waarop of waarin de grond of baggerspecie zal worden toegepast.